Ontwikkeling visie op festivals en evenementen Stadsgesprek 2

Thema: Het Amsterdams Profiel

Locatie: Studio Zoost, Johan Cruijff Boulevard 83 - 95, 1101 DM Amsterdam
Datum: **4 maart 2024**
Aanwezig: David van Rosmalen, dagvoorzitter
namens Stedelijk Evenementen Bureau (SEB)
Cheriva Stjeward, adviseur evenementen, projectleider Queer & Pride
Inge Bastiaanse, adviseur evenementen
Luuk Appelman, programmamanager
Mariska Bongaards, hoofd SEB
Reinier Weers, Cultuurman (freelance)
Stefanie Wirz - Van Leuven, adviseur evenementen
Deelnemers
Dan Afrifa, schrijver, historicus (scriptie erfgoedwaarde/geschiedenis Kwaku Festival)
Mike Brantjes, Hart voor de K-buurt
Gregory Albertszoon, Free & Style
Hans Leemans, Stichting Volksfeesten Weesp
Heleen Rouw, Cinekid Festival
Ivette Forster, Kwaku Festival
Jet Nugter, AFK
Raoul Petersen, Grachtenfestival
Sandra Malaver, Open Monumentendag Amsterdam
Tim Vermeulen, Stichting NDSM-werf, EVA
Wesley Texel, Paradiso, Melkweg
Yonina de Ruijter, Rollende keukens, Markt Centraal, Keti Koti
Verslag: Cunera Frisart

1. Aftrap: aanleiding, voorstelronde

David van Rosmalen heet de aanwezigen welkom en zal de bijeenkomst voorzitten.

Aanleiding
Stedelijke Evenementen Bureau (SEB) van gemeente Amsterdam is begonnen met de ontwikkeling van een visie op de festivals en evenementen. Dit in opdracht van het college van B en W.
Het bestaande evenementenbeleid is toe aan vernieuwing; met het huidige model loopt de gemeente aan tegen juridische grenzen (er zijn meer aanmeldingen dan ruimte binnen de locatieprofielen, hoe de ruimte verdelen zodat recht gedaan wordt aan gewenste *inhoudelijke* benadering). Logische volgorde is om eerst

een visie te ontwikkelen, 'het ideale plaatje', en vervolgens met beleid te regelen hoe dat ideale plaatje wordt bereikt.
Festivals/evenementen hebben een functie en een visie helpt om belangen in beeld te brengen, het verhaal te vertellen en (beleids)keuzes te onderbouwen.
Uitgangspunten die de basis vormen voor het vernieuwde evenementenbeleid zijn:
- spreiding en bereik;
- inhoud en betekenis;
- creativiteit, experiment en talentontwikkeling.

Tijdens dit proces vinden verschillende gesprekken plaats in wisselende samenstellingen, zodat veel betrokkenen/belanghebbenden (denk aan bewoners, cultuurmakers, evenementenorganisatoren, experts op het gebied van jongerencultuur, nachtcultuur, [elektronische] muziek, cultuurparticipatie, stedelijke ontwikkeling, publieksontwikkeling, [inter]nationale kunst en cultuur) hun visie kunnen meegeven aan de gemeente.
Tegelijkertijd wordt onder inwoners van Amsterdam het draagvlak getoetst door kwantitatief en kwalitatief onderzoek te doen. Dit onderzoek vindt online plaats (onderzoeksbureau benadert bewoners aselectief, verspreid over de stad) en op straat. Zo worden ongeveer 1.300 Amsterdammers betrokken bij de ontwikkeling van een breedgedragen visie op evenementen en festivals.
Naar verwachting stelt de gemeenteraad deze visie midden 2024 vast.

Het eerste stadsgesprek vond plaats op 26 februari in Nieuw-West, het thema was toen *Balans tussen Leefbaarheid en Levendigheid*. Onder andere is gesproken over:
- leefbaarheid is levendigheid en vice versa: festivals/evenementen (levendigheid) dragen bij aan de leefbaarheid, wat de een ervaart als overlast is voor de ander levendigheid die bijdraagt aan de leefbaarheid, wat de een ervaart als rustig en mooi is voor de ander saai en niet om aan te horen;
- wederkerigheid: hoe de buurt betrekken, hoe iets terugdoen voor de buurt;
- eigenaarschap locatie/profiel: van wie is de plek en hoe verloopt de communicatie;
- bij ontwikkeling van locatieprofielen alle belanghebbende partijen betrekken;
- grote behoefte van alle partijen is duidelijkheid. Ook als er geen ruimte is voor jouw festival/evenement dan wil je dat weten, niet weten waar je aan toe bent is funest.

Thema van dit tweede stadsgesprek is *Het Amsterdams Profiel* (wat past bij Amsterdam?).
Thema van het derde stadsgesprek op 11 maart in Noord is V*ernieuwing, Innovatie en Talentontwikkeling.*

Voorstelrondje
Tijdens het voorstelrondje kan iedereen aangeven waarover dit stadsgesprek in ieder geval zou moeten gaan. Onder andere het volgende wordt genoemd:
- regelgeving leidt tot onbereikbaarheid: het is belangrijk dat wordt nagedacht over gratis toegankelijke festivals/evenementen, want deze moeten blijven, maar voor organisatoren is dit (financieel) inmiddels nauwelijks nog te doen, festivals/evenementen moeten ook voor kleine organisatoren bereikbaar blijven, ook voor (middel)kleine festivals/evenementen zijn zoveel regels waaraan moet worden voldaan dat het voor die organisatoren ondoenlijk is (gevolg is bijvoorbeeld, dat kleine organisatoren/festivals/evenementen uit Zuidoost daar zelf niet terecht kunnen). Creatieve oplossing wordt genoemd: voor manifestaties/demonstraties is het voorwaardenpakket beduidend overzichtelijker, maak van je festival/evenement dus een manifestatie/demonstratie;
- termen bedenken voor wat nou echt bij Amsterdam hoort,
  wat maakt dat een festival/evenement in Amsterdam zou moeten plaatsvinden,
  connectie met de locatie waar je je festival/evenement organiseert,
  sommige locaties zijn dusdanig overgenomen door festivals/evenementen waardoor bewoners het gevoel hebben dat het niets meer met hen te maken heeft (voorbeeld: het Westerpark),
  betekenis/geschiedenis van festivals/evenementen zit vaak wel in de hoofden, maar staat zelden op papier, belangrijk dat dit wel wordt beschreven;
- wat is er nodig om verschillende doelgroepen te bereiken;
- een complete stad wil niet zeggen dat iedere 'postzegel' compleet hoeft te zijn, de optelsom van die postzegels (de stad Amsterdam) is dat wel;
- laagdrempelig kunnen kennismaken met alles wat de stad biedt (kunst en cultuur, horeca et cetera);

- hoe krijgen we festivals/evenementen die nog niet in Amsterdam plaatsvinden hiernaartoe?;
- steeds op een ander terrein moeten organiseren en daar steeds het wiel moeten uitvinden, levert organisaties veel stress op;
- wat organisator ook zou helpen is één loket/contactpersoon bij de gemeente, want zoveel ambtenaren met wie je te maken krijgt, maakt samenwerken met de gemeente soms lastig.

2. Rondetafelgesprek 1

Aan tafel zitten: Jet Rutger, Raoul Petersen, Sandra Malaver, Tim Vermeulen, Wesley Texel, Yonina de Ruijter. Zij spreken over: Wat is Het Amsterdams Profiel?
Het volgende passeert de revue:

- Het Amsterdams Profiel: rijkheid aan evenementen, dus gratis toegankelijk en van kleinschalig/lokaal tot grootschalig/internationaal waarbij de hele stad het evenement ademt (denk aan ADE, Koningsdag, Sail). Geluidsfestivals worden groter en groter, een klein nieuw evenementje opzetten is financieel niet of nauwelijks haalbaar. Dus: hoe zorgen we voor rijkheid aan evenementen én mogelijk maken dat nieuwe, andere vormen hier terecht kunnen? Klein festival/evenement kan tegelijkertijd van grote betekenis zijn voor een bepaalde community.
  Dus liever: Amsterdamse Profielen (meervoud!), zodat maatwerk mogelijk is voor verschillende typen festivals/evenementen, gratis toegankelijk/betaalde toegang vindt men een beter onderscheid dan gesubsidieerd/commercieel, van een uurtje in een park tot uren/dagen op een festivallocatie en niet spreken in termen van A-/B-locatie/-evenementen.
  Kleinschalig is vaak exclusief, grootschalig kan juist diverser zijn. Belangrijk, dat evenementen waarin mensen zich herkennen ook gratis toegankelijk zijn.
  Wie bepaalt wat 'cultureel' is?
  Wat willen we behouden, omdat we anders echt iets kwijt zijn? Waarborg dit met regels.
  Ruimte voor nieuwkomers/nieuwe initiatieven. Waarborg die ruimte met regels (zodat het nieuwe kan komen en overleven) en werk daarmee in de hand, dat het totale aanbod in de stad divers is (hoeft dus niet op iedere postzegel zo te zijn).
  En alles wat ertussenin zit regelt zich vanzelf, hier kun je vanaf blijven.
  Wat ontbreekt nog? Een designfestival zou welkom zijn in deze hoofdstad van een land dat op diverse terreinen bij de top hoort.
  Waar hebben we teveel van? Lang niet alle grote commerciële festivals voegen iets toe aan wat Amsterdam zo mooi maakt. Tegelijkertijd geldt: wat wellicht geen toevoeging voor Amsterdam als geheel is, kan dat wel zijn voor een organisator/locatie (een groot festival op de locatie erbij is een financiële toevoeging voor die plek/organisatie).
  Wat zou prioriteit moeten krijgen in de stad? Diversiteit (lhbtqia+), de kans om iets te ervaren waar je anders niet mee in aanraking zou komen (voorbeeld: Grachtenfestival in de openbare ruimte is een kans om in aanraking te komen met klassieke muziek, ook voor wie niet in het Concertgebouw komt), niet alleen de grote maar juist ook unieke partijen de kans geven te programmeren.
  Opgemerkt wordt: weliswaar niet alle disciplines zijn even goed vertegenwoordigd, maar alsnog is het aanbod in Amsterdam best divers.
  Vraag is of keuzes gemaakt moeten worden voor de stad als geheel of per deelgebiedje;
- halen en brengen (wederkerigheid): verder kijken dan het eigen belang, iets achterlaten als de hekken verdwenen zijn, zodat de stad/het publiek na afloop beter af is. Vraag is of wederkerigheid geëist kan worden. Denk bijvoorbeeld aan: voorwaarde dat met lokale partners wordt gewerkt voor de catering et cetera;
- enerzijds: wat willen Amsterdamse bewoners, anderzijds: we doen het hier niet alleen, we doen het met heel Nederland (en daarbuiten). Bezoekers komen niet alleen uit Amsterdam. Om te blijven verdienen, ontkomt een organisator er (steeds vaker) niet aan om zich met de marketing niet te beperken tot Amsterdam;
- obstakels:
  - regels/vergunningen maken het moeilijk;
  - krijgen van subsidie is een uitdaging;
  - moeilijk om ertussen te komen als een locatie(profiel) bezet is, dat maakt vernieuwen lastig,

schaarste op zwaarste locatieprofielen, toenemende kosten leidt ook tot een vorm van schaarste, coördinerend beleid ontbreekt;
- vanuit de behoefte van de gemeente om zoveel/goed mogelijk te beheersen, worden steeds meer regels gemaakt, maatwerk ontbreekt (er moet worden voldaan aan dezelfde regels, dezelfde plannen moeten worden aangeleverd, of het nu gaat om 5.000/10.000 bezoekers, een uur/uren, twee keer kort veel volume of gedurende het hele concert maakt daarbij niet uit, een regel die in Centrum misschien heel zinvol is, is in Zuidoost misschien helemaal niet nodig). 'Nederland regeltjesland' is te ver doorgeslagen, waardoor veel niet meer kan en veel minder vrijheidsgevoel wordt ervaren dan in het verleden (bijvoorbeeld: Koningsdag voelt veel minder vrij dan toen het nog Koninginnedag was en er veel meer kon)

Kleine organisaties beschikken vaak niet over voldoende uren/ervaring/kennis om een goede aanvraag te kunnen indienen, aan alle (veiligheids)eisen te kunnen voldoen et ectera;
- de hoge prijzen voor overnachtingen in Amsterdam speelt ook een rol.

P A U Z E

3. Rondetafelgesprek 2

Voor dit tweede gesprek over Het Amsterdams Profiel zitten aan tafel: Gregory Albertszoon, Hans Leemans, Heleen Rouw, Ivette Forster, Mike Brantjes.
Het volgende passeert de revue:

- denken in oplossingen, bijvoorbeeld: iemand die een klein festivalletje wil organiseren de kans geven om dit te doen als onderdeel van een groter festival (bijvoorbeeld Free & Style geïntegreerd in Kwaku Festival), ook dit is een vorm van wederkerigheid (grotere biedt kans aan kleinere), op deze manier krijgen de artiesten ook de kans om door een veel groter publiek gezien te worden dan alleen door hun gebruikelijke publiek;
- niet iedereen is fan van het idee van halen-brengen/wederkerigheid, laat staan de verplichting daartoe: want wat is dan 'halen', bepaalde festivals/evenementen ontvangen weliswaar subsidie, daartegenover staat dat vrijwilligers ontzettend veel tijd en energie steken in de organisatie ervan. Brengen is welkom, maar niet verplichten, wel wordt een morele verplichting gevoeld om minder ervaren organisatoren te laten leren van de ervaring/kennis van ervaren organisatoren, die hun ervaring/kennis immers hebben verkregen met behulp van gemeenschapsgeld (subsidie voor hun festival/evenement).
  Ook niet verplichten, maar wel faciliteren (misschien zelfs stimuleren): reikwijdte verbreden van evenementen/festivals met een bepaalde betekenis. Bijvoorbeeld: Pride niet uitsluitend laten plaatsvinden in de grachtengordel, liever Pride Walk ook organiseren in andere stadsdelen.
  Ook belangrijk om stadsbreed te organiseren: 4 en 5 mei herdenking/viering.
- Het Amsterdams Profiel:
  - maak onderscheid tussen grote en kleinere festival/evenementen/organisatoren;
  - ruimte voor buurtniveau, versterken gemeenschapskracht: zeker voor buurtevenementen geldt dat de weg ernaartoe (samen iets bedenken en uitvoeren, talenten een kans geven, jongeren opleiden et cetera) nog veel belangrijker is dan de dag zelf. Een buurt is pas een buurt als er ook samen gevierd wordt. Investeren in lokaal opdoen van kennis en vaardigheden, zodat de buurt zelf kan blijven bepalen en niet de buitenstaanders die wel beschikken over benodigde kennis/vaardigheden. Voor het Amsterdamse gevoel en vertrouwen is het belangrijk dat (een deel van) de organisatie zelf onderdeel is van de community, sleutelfiguren uit de buurt. Grote organisatie die dit niet heeft, kan in contact gebracht worden met sleutelfiguren.
    Nadeel/risico dat genoemd wordt: te veel macht bij sleutelfiguren ('gate keeper'), waardoor vernieuwing wellicht moeizamer/niet ontstaat;
  - veilige plekken creëren: festivals/evenementen dragen bij aan het veilig leren omgaan met drugs. Als je dan toch gaat experimenteren, is het fijn dat je dat in een veilige setting kunt doen, waar de mensen om je heen er geen misbruik van maken als je niet meer zo alert bent;
  - internationale connecties maken, uitwisselen van talenten, promotie maken met/voor elkaar;

- stimuleren met 'subsidieknoppen': als jouw festival/evenement de mogelijkheid biedt om/aan..., is de kans op subsidie groter;
- rol gemeente/stadsdelen: faciliteren, wie iets wil organiseren moet bij de gemeente terecht kunnen voor hulp bij het maken van duurzaamheidsplan, geluidsplan, geloodst worden het woud van regels et cetera, gemeente moet informeren, het is soms onduidelijk waarom iets volgens het stadsdeel niet kan, in principe moet iedereen die iets wil organiseren die kans krijgen en moet de gemeente een dienstbare overheid zijn, die helpt om alles tot een goed einde te brengen;
- maatwerk:
  - eisen en kosten voor het indienen van plannen worden steeds hoger, vraag is: moeten voor festivals/evenementen die zich primair richten op genieten dezelfde regels gelden als voor festivals/evenementen die zich richten op meer dan dat (bijvoorbeeld op samenbrengen van buurtbewoners/verschillende groepen, erfgoedwaarde/geschiedenis/betekenis et cetera)?;
  - instrumentarium is gewenst om uitzonderingen mogelijk te maken;
- Amsterdammers en anderen (zoals ex-Amsterdammers, expats): nadenken in hoeverre rekening gehouden moet worden met niet-Amsterdammers;
- alle stemmen moeten aan tafel vertegenwoordigd zijn: tevreden mensen klagen niet, waardoor het risico bestaat dat vooral de klagende stem wordt gehoord en het beleid mede beïnvloedt. Gemeente moet zich inspannen om ook de tevreden stem aan tafel te krijgen;
- niet vergeten: integrale toegankelijkheid (rolstoelen, scootmobiels et cetera).

4. Meedenkgroep blikt terug

Dan Afrifa, Sandra Malaver, Wesley Texel (allen lid van de meedenkgroep) blikken terug op de bijeenkomst. Wat viel hen op, wat nemen zij mee en waarover moet wat hen betreft verder worden gesproken?

Een aantal interessante vragen dringt zich op:
- wie zijn 'de Amsterdammers'?
- hoe pakt visieontwikkeling en vervolgens het vernieuwde beleid uit voor buurtevenementen?
- hoe tot visie komen als nog zoveel praktische drempels de gemoederen bezig houden?
- hoeveel zekerheid/veiligheid zijn we bereid op te offeren om mogelijkheden te creëren voor nieuwe initiatieven/partijen?

5. Vervolg

Participatie

Februari/maart	draagvlakonderzoek
4 maart	stadsgesprek: Het Amsterdams Profiel
7 maart	bijeenkomst voor organisatoren
11 maart	stadsgesprek: Vernieuwing, Innovatie en Talentontwikkeling
25 maart	bewonersslotbijeenkomst
18 april	slotbijeenkomst: presentatie van visie, die dan in grote lijnen gereed is.

Planning vaststellen visie

11 juni	college van Burgemeester en Wethouders stelt conceptvisie vast
11 juli	raadscommissie Financiën, Kunst en Diversiteit behandelt conceptvisie
17/18 juli	gemeenteraad stelt visie vast.

Traject na vaststelling visie

Maart/april	opstellen Participatieplan
September	start participatietraject beleidsvernieuwing
	locatieprofielen
	subsidieregeling
	vergunningsvoorwaarden

Laatste vragen/opmerkingen (V) en antwoorden (A)

V Verzoek: zorg dat buurten eenvoudig een buurtfeest kunnen organiseren.

V Ter overweging: nu komt subsidie vanuit verschillende subsidiegevers (AFK, SEB, stadsdelen), wellicht moet subsidiëring van festivals/evenementen vanuit één plek komen.

David van Rosmalen bedankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng en sluit de bijeenkomst.